

Regelbunden tillsyn i Regnbågsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Gullspångs kommun och besökt Regnbågsskolan den 5 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Regnbågsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Regnbågsskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever vid Regnbågsskolan

Regnbågsskolan	Antal elever
Förskoleklass	18
Grundskola	136

Källa: Skolans rektor

2 (12)

Regnbågsskolan är belägen i Hova, en av två tätorter i Gullspångs kommun. Skolan har ett vidsträckt upptagningsområde och många elever har skolskjuts. Regnbågsskolan inryms i en äldre skolbyggnad i flera plan. Många lärare har lång erfarenhet av att arbeta vid skolan. Få elever har annat modersmål än svenska.

Skolan organiseras i tre arbetslag, förskoleklass–årskurs 3, årskurserna 4–6 samt fritidshemmen. Under hösten 2008 har skolan arbetat fram ett underlag inför utvecklingssamtalen som för varje ämne redovisar de uppnående mål som eleverna ska uppnå i årskurserna 3, 5 och 9.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Regnbågsskolan redovisar sedan 2004 för varje årskurs hur stor del av elevgruppen som riskerar att inte nå de nationella målen i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska. Mellan 80 och 90 procent av eleverna når de nationella målen i årskurs 5 och det förekommer ingen större skillnad i måluppfyllelse mellan de olika ämnena. Redovisningarna är inte uppdelade på pojkar och flickor.

Sedan höstterminen 2008 redovisas måluppfyllelsen för de nationella målen i årskurs 5 för samtliga ämnen. För eleverna i årskurs 6 visar redovisningen att endast ett fåtal elever inte har nått de nationella målen i årskurs 5.

Skolinspektionen bedömer att skolan bedriver en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och att skolan arbetar systematiskt för att alla elever ska nå de nationella målen i årskurs 5.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

4 (12)

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 1 i läroplan för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94, ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga, omfatta alla elever. Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Skolan har, som tidigare nämnts, under hösten 2008 arbetat med att tydliggöra de nationella kursplanemålen för elever och föräldrar genom att skapa ett underlag inför utvecklingssamtalet. Vid samtal med lärarna framkommer att det i de äldre årskurserna varierar starkt i vilken grad lärarna har tydliggjort de nationella kursplanemålen för eleverna. Enligt rektorn låter flertalet lärare eleverna ta ansvar och utöva inflytande över det egna lärandet men att möjligheterna till elevinflytande varierar mellan olika lärare. Eleverna uppger att de för många lärare kan påverka sitt lärande genom att lärarna efterfrågar elevernas uppfattning om arbetssätt och arbetsformer men att det också finns lärare som inte lämnar något utrymme för eleverna att påverka sitt lärande. Lärarna uppger vid samtalen att de är medvetna om att möjligheten till elevinflytande och ansvarstagande för det egna lärandet varierar mellan olika lärare. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver arbeta för att öka elevernas medvetenhet om målen för utbildningen samt att förbättra eleverna möjlighet till inflytande och ansvar över det egna lärandet oavsett lärare.

6 (12)

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt avsnitt 2.2 i Lpo 94, ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare för att nå utbildningsmålen.

Vid samtal med rektor och lärare framkommer att förskoleklassen och skolan samverkar för att barnen ska utvecklas och lära. Det framkommer också att all personal till vissa delar samverkar för att nå utbildningsmålen men att det sedan tidigare har funnits en tradition att lärarna i de äldre årskurserna i hög grad enbart samarbetar inom årskursen.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla samverkan mellan arbetslagen vid skolan. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för skolan.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro**Bedömningspunkter****2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen. Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad Vid Regnbågsskolan finns en likabehandlingsplan som är framtagen i samverkan mellan skola, elever och hem. Planen visar inte vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra vuxnas eventuella kränkningar av barn och elever. Gullspångs kommun har inte överlämnat åt rektorerna i kommunen att upprätta likabehandlingsplaner. Avsaknaden av likabehandlingsplaner eller bristande sådana bedöms därför inte i de enskilda skol- eller verksamhetsrapporterna utan en samlad bedömning sker i den övergripande kommunrapporten.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 19 och 20 §§ grundskoleförordningen anges i timplanen ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda kunskaper i ett eller flera ämnen. Styrelsen ska erbjuda ett allsidigt urval av ämnen som elevens val.

Vid Regnbågsskolan ansvarar varje lärare för elevens val. Lärarna anordnar elevens val på olika sätt. Några lärare använder tiden för elevens val till att låta eleverna arbeta efter sina individuella utvecklingsplaner och någon till att tillsammans med klassen välja ut och arbeta med ett gemensamt tema.

Skolinspektionen vill betona vikten av att eleverna känner till sin rätt att inom tiden för elevens val välja ett eller flera ämnen för att fördjupa och bredda sina kunskaper.

Om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven, enligt 2 kap. 9 § grundskoleförordningen, få undervisning i detta språk som ett ämne, om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning.

Modersmålsundervisning i samiska, finska, meänkieli, romani chib eller jiddisch ska erbjudas även om språket inte är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet.

Enligt 2 kap. 13 § är en kommun skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk, endast om det finns en lämplig lärare. En kommun är skyldig att anordna sådan undervisning om minst fem elever önskar undervisning i språket. När det gäller samiska, finska, meänkieli, romani chib eller jiddisch är kommunen skyldig att anordna modersmålsundervisning även om antalet elever är mindre än fem.

10 (12)

Vid skolan finns ett antal romska elever som, enligt rektorn och lärarna, inte har erbjudits undervisning i sitt modersmål.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte erbjuder modersmålundervisning, enligt författningarna.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Undervisning i svenska som andraspråk ska, enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen, om det behövs anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet samt invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en eller båda vårdnadshavarna. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att undervisningen i svenska som andraspråk ges som stöd inom ämnet svenska och inte som ett eget ämne, samt att det saknas kompetens bland lärarna att undervisa i ämnet. Kursplanen för svenska som andraspråk är inte styrande för undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte anordnar undervisning i svenska som andraspråk för berörda elever enligt bestämmelserna

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter****3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

I Regnbågsskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08 redovisas och analyseras skolans kunskapsresultat i ämnena engelska, matematik och svenska och i kvalitetsredovisningen anges även åtgärder för utveckling.

En förutsättning för att rektorn ska kunna fullfölja sitt ansvar med att följa upp och utvärdera skolans samlade resultat är att lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen på individ- och klassnivå. Det är av vikt att rektorn efterfrågar uppföljningar och utvärderingar av kunskapsresultaten i samtliga ämnen på individ- och klassnivå.

Skolan har sedan hösten 2008 ändrat sina rutiner. Vid den regelbundna tillsynen visar skolan att kunskapsresultaten följs upp i samtliga ämnen på såväl individ som skolnivå.

Skolinspektionen bedömer att Regnbågsskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08 inte uppfyller förordningens krav då skolan inte redovisar någon systematisk uppföljning och analys av resultaten i samtliga ämnen.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-04-16 Göteborg

Egon Andersson

Marie Karlsson